

Vanliga frågor från föräldrar och andra vårdnadshavare om flerspråkiga barn med faktabaserade svar

Scharff Rethfeldt, W., McNeilly, L., Abutbul-Oz, H., Blumenthal, M., Garcia de Goulart, B., Hunt, E., Laasonen, M. R., Levey, S., Meir, N., Moonsamy, S., Mophosho, M., Salameh, E.-K., Smolander, S., Taiebine, M., Thordardottir, E. (2022).

Publicerat av The Multilingual-Multicultural Affairs Committee

Översatt från det engelska till svenska av
Eva-Kristina Salameh och Ulrika Nettelblatt

Innehåll

Vi uppfostrar vårt barn flerspråkigt, men är oroliga för att det kan orsaka en sen språkutveckling. Är det normalt med en sen utveckling hos flerspråkiga barn?3

Vi är flerspråkiga föräldrar, men planerar att använda enbart majoritetsspråket till vårt barn. Vi talar dock detta språk med en stark brytning och är betydligt bättre på vårt ursprungsspråk. Är detta en bra idé?4

När ska jag söka professionell hjälp om mitt flerspråkiga barn inte talar eller om den språkliga förmåga verkar ligga efter jämnåriga flerspråkiga barns?5

Mitt barn är tre år gammalt och vi har uppfostrat honom flerspråkigt hemma. Vi har försökt följa strategin "ett språk – en person", men vi har märkt att vår son blandar de två språken när han talar. Är detta ett tecken på en språkstörning?5

Vi är flerspråkiga föräldrar och vi blandar två språk (kodväxlar) mycket ofta. Går det bra att tala båda språken till barnet och kodväxla?6

Vid vilken ålder ska vi exponera vårt barn för ett andraspråk? Ska vi vänta tills vårt barn har tillägnat sig sitt hemspråk, eller ska vi börja så tidigt som möjligt?6

Vilket språk ska jag använda hemma med mitt barn? Ska vi sluta med hemspråket och bara använda ett språk? Vad skulle hända om vi föräldrar slutade med hemspråket men mor- och farföräldrarna fortsatte att använda det till barnet?7

Vår femåring som är flerspråkig har fått diagnosen språkstörning. Vi har fått rådet att bara tala ett språk med honom hemma – språket i förskolans. Detta kommer att bli svårt, eftersom hans äldre syskon talar två språk och vi är en flerspråkig familj. Ska vi följa detta råd?8

Vi tänkte att vår son skulle gå i en skola där han också undervisas på ett språk ("språkbud") som inte är det vi talar hemma, och växa upp som flerspråkig. Men vår son har fått diagnosen språkstörning. Innebär detta att han inte börja på denna typ av skola?8

Min dotter talar flytande på sitt hemspråk men tycker det är svårt att tillägna sig språket i skolan. Kan man ha en språkstörning enbart på andraspråket?9

Referenslista10

Vi uppfostrar vårt barn flerspråkigt, men är oroliga för att det kan orsaka en sen språkutveckling. Är det normalt med en sen utveckling hos flerspråkiga barn?

Flerspråkiga barns språkutveckling liknar utvecklingen hos enspråkiga barn¹. Flerspråkigheten i sig medför inte en sen språkutveckling². I tidiga åldrar är flerspråkiga barn känsliga för skillnader mellan språk, vilket pekar på en mycket tidig förmåga för språkinläring. Flerspråkiga barn börjar producera sina första ord ungefär samtidigt som barn som lär sig bara ett språk. Det finns också likheter med hur ordförrådet grammatiken och utvecklas. Däremot kan det flerspråkiga barnet förefalla att vara sen i språkutvecklingen eftersom barnets språkliga förmåga distribueras över två språk.

Om ett barn lär sig ett andraspråk eller två språk samtidigt, kan ordförrådsutvecklingen förefalla sen på båda språken. Detta gäller inte minst om ordförrådet i varje språk mäts för sig, eftersom det brukar vara mindre än ordförrådet hos ett enspråkigt barn³. Men om barnets ordförråd i båda språken bedöms, motsvarar antalet ord den för åldern förväntade storleken, ibland till och med fler än hos ett enspråkigt barn. Ordförrådsutvecklingen är i hög grad beroende av hur mycket språk barnet har fått höra^{4, 3, 5, 6}.

Flerspråkiga barn kan ibland visa större osäkerhet jämfört med jämnåriga enspråkiga barn på en del grammatiska strukturer, som verbtempus (t.ex. äta/ät), verbböjningar (t.ex. arbeta/arbetade), plural (t.ex. hund/hundar) eller genus (t.ex. han/hon)¹. I språk med många grammatiska böjningar kan flerspråkiga barn vara mer osäkra på överensstämmelse mellan adjektiv och substantiv liksom mellan bestämd artikel och substantiv (t.ex. på spanska: *el conejo*, på arabiska: *al bissa al saghira*), kasusböjningar (t.ex. på ryska: *slon, slona, slonu*; på tyska *der Hund, dem Hund*), och aspektböjning av verb (t.ex. på ryska *pil, vypil*). Sådana avvikelser jämfört med enspråkiga barn anses i hög grad bero på påverkan från det ena till det andra språket och/eller vice versa^{7, 8, 9}. Dessa avvikelser är således inte tecken på inläringssvårigheter utan beror främst på att barnet exponerats mindre för respektive språk och/eller använt dessa grammatiska former tillräckligt ofta.

Variationen mellan flerspråkiga barn är stor, framförallt när det gäller språklig produktion, inte minst för att graden av exponeringen kan skilja sig åt. Dessutom uppvisar både barn och vuxna ofta en ojämn förmåga mellan sina språk. Ibland är familjens ursprungliga språk starkast, ibland andraspråket/majoritetsspråket, och vilket språk som är starkast kan variera över tid och sammanhang.

Omfattningen på den språkliga exponeringen har betydelse för hur bra barnet behärskar språket, och föräldrar som uppfostrar flerspråkiga barn behöver ge tillräckligt med stöd för ursprungsspråket (som också kan kallas "minoritetsspråk", "hemspråk", "familjespråk", "modersmål", "L1"), eftersom barnet kanske inte exponeras speciellt mycket för detta språk i andra sammanhang¹⁰. Dessutom är det viktigt att föräldrarna är införstådda med att en bedömning av barnets ordförråd och grammatik helst ska gälla alla barnets språk. Om ordförrådet exempelvis bedöms bara på ett språk, kommer resultatet inte att visa en rättvisande bild av barnets ordförråd.

Vi är flerspråkiga föräldrar, men planerar att använda enbart majoritetsspråket till vårt barn. Vi talar dock detta språk med en stark brytning och är betydligt bättre på vårt ursprungsspråk. Är detta en bra idé?

Barn som exponeras till två språk från födseln behärskar oftast båda språken bra, förutsatt att de exponeras mycket och kontinuerligt för båda. Barn som möter ett andraspråk som majoritetsspråket i förskola/skola, kommer att lära sig detta språk och klara sig bra i förskola/skola. Förutsättningen är att de har en stark grund i sitt första språk och tillräcklig exponering och gott stöd i majoritetsspråket.

För barn som ska tillägna sig mer än ett språk, är språkutvecklingen beroende både kvaliteten och kvantiteten på samtal på barnets olika språk^{11, 4, 6, 12}. Kvaliteten innebär att språket måste talas tydligt och utan ansträngning. Kvantitet innebär att föräldrarna mycket ofta talar med barnet på det/de språk de själva talar med utan ansträngning. De flesta flerspråkiga föräldrar talar sitt ursprungsspråk utan problem och är därför bäst på att vara en förebild för barnet. Att föräldrarna enbart talar andraspråket i hemmet, bidrar inte till att barnets andraspråksinläring blir bättre, men påverkar barnets tillägnande av ursprungsspråket negativt¹³. En del flerspråkiga barn är exponerade för två språk i hemmet, medan andra är exponerade för ett språk hemma och för majoritetsspråket på förskolan.

Exponeringen är mer avgörande snarare än barnets ålder. Under förskoleåren har det visat sig att hur mycket barnet får och höra och tala varje språk är mycket viktigare för hur barnet lär sig dessa språk, än barnets ålder när det möter ett nytt språk^{12, 27}. Föräldrar som talar på ursprungsspråket med sina barn, hjälper barnet att förstå och ta del av föräldrarnas kultur. Sagor ger barnen möjligheter att förstå berättande (narrativer), som används mycket redan i förskolan.

Fortsatt utveckling av det första språket (L1) kan vara svårt utan tillräckligt exponering, och barnet kan ganska snabbt gå över till att främst tala majoritetsspråket, även om ursprungsspråket har hög status¹⁴. Att bevara ursprungsspråket innebär ännu större utmaningar när det finns få talare av språket och det har låg status i samhället. Ibland går ursprungsspråket förlorat hos barnen eller vittrar bort gradvis (attrition)¹⁵. Detta händer när barnen inte längre exponeras för sitt ursprungsspråk.

När ska jag söka professionell hjälp om mitt flerspråkiga barn inte talar eller om den språkliga förmågan verkar ligga efter jämnåriga flerspråkiga barns?

Du ska söka hjälp så snart som möjligt om du känner att ditt barn kämpar med språket, eller om du märker att barnet är sent i utvecklingen jämfört med andra flerspråkiga barn ifrån liknande språkliga miljöer.

Kom ihåg att små flerspråkiga barn kan verka sena eftersom varje språk bara representerar en del av deras sammanlagda språkliga kunskap.

En språkstörning måste uppträda i båda språken för att man ska kunna avgöra om det är en störning. Svårigheterna kan emellertid variera mellan språken. De kan också visa sig på olika sätt i de olika språken. En bedömning måste ta hänsyn till barnets alla språk, även de som barnet håller på att tillägna sig. Om svårigheterna bara uppträder i andraspråket, behöver det inte vara en språkstörning. Om de kommunikativa svårigheterna i något av språken håller i sig under lång tid, kan barnet komma att behöva extra språkligt stöd av logoped eller specialpedagog.

Mitt barn är tre år gammalt och vi har uppfostrat honom flerspråkigt hemma. Vi har försökt följa strategin "ett språk – en person", men vi har märkt att vår son blandar de två språken när han talar. Är detta ett tecken på en språkstörning?

Strategin "ett språk – en person" innebär att föräldrarna bara talar sitt eget språk med barnet. Om föräldrarna har olika ursprungsspråk, kan denna strategi vara en möjlighet att försäkra sig om att barnet får så mycket exponering som möjligt för varje språk.

Att uppfostra ett barn enligt denna strategi med "ett språk – en person" kan vara krävande, eftersom det omgivande samhället ibland kan motarbeta föräldrarnas intresse av att uppfostra aktivt flerspråkiga barn¹⁶. Det kan finnas många varierande faktorer som påverkar hur familjer använder de olika språken^{17, 18, 19}.

Kodväxling uppträder när flerspråkiga talare använder ord eller fraser från båda språken i samma utsaga. Detta är inget tecken på en sen språklig utveckling. Istället ingår det i den typiska flerspråkiga utvecklingen och en naturlig del av flerspråkigheten både hos barn och vuxna²⁰. Flerspråkiga barn använder sig av kodväxling, men hur den sker beror bland annat på hur omgivningen använder sig av kodväxling^{21, 22}.

Kodväxling kan användas av olika orsakar²³. Ett exempel är när talare inte kan komma på ett specifikt ord på det ena språket, och använder ordet på det andra språket. Barn kan också använda kodväxling när det ber en vuxen om hjälp för att hitta det rätta ordet eller uttrycka en idé. Kodväxling är positivt eftersom den visar att det flerspråkiga barnet har förmågan att använda ord från alla språk som tillägnats.

Vi är flerspråkiga föräldrar och vi kodväxlar mycket ofta. Går det bra att tala båda språken till barnet och kodväxla?

Kodväxling är vanligt både hos flerspråkiga barn och vuxna och innebär inte något tecken på språkliga svårigheter. I många fall är båda föräldrarna själva flerspråkiga och kodväxlar när de talar med varandra eller till barnet. Detta påverkar inte barnets språktillägnande negativt. Det kan emellertid vara utmanande för ett litet barn som håller på att tillägna sig språket om föräldrarna kodväxlar mycket ett och samma yttrande²⁴.

Kodväxling används inte bara när ett ord saknas, utan också av kommunikativa, sociala och kulturella anledningar. Vuxna använder ofta kodväxling för att kunna utvidga samtal och andra interaktioner. I de flesta fall kommer barnen att följa de samtalsmönster som vuxna i deras omgivning använder.

Vid vilken ålder ska vi exponera vårt barn för ett andraspråk? Ska vi vänta tills vårt barn har tillägnat sig sitt hemspråk, eller ska vi börja så tidigt som möjligt?

Forskningsresultat visar att unga språkinlärare kan utveckla ett bra andraspråk om de kontinuerligt och regelbundet exponeras för båda språken. Viktiga faktorer är hur mycket språk de får höra och tala, vilket språk de föredrar och/eller som dominerar. Detta kan ändras under utvecklingens gång så att det nya språket blir dominant, liksom att attityder till de olika språken också kan ändras. Vid fyra års ålder blir barn mer medvetna om vilket språk som ska användas vid interaktion¹. Ett positivt drag vid tidig inläring av ett annat språk är att det ger barnet mer tid att använda språket. För vissa språkliga domäner kan det vara bra att börja så tidigt som möjligt, medan andra språkliga domäner utvecklas mer vid en senare tidpunkt.

Om barnet möter ett andraspråk (L2) senare har å andra sidan det första språket hunnit utvecklas mer²⁵. Inom forskningen har man beskrivit *känsliga perioder* för inläring av olika språkliga domäner²⁶. Ett exempel är att inläringen av språkljud i andraspråket blir bättre om den görs tidigt, känsliga perioder uppträder senare i utvecklingen för grammatiska strukturer som ordföljd. När ett nytt språk introduceras är dock främst beroende av när familjen flyttar till ett annat land eller barnet börjar skolan.

Under förskoleåren är mängden av exponering mycket viktigare än hur gammalt barnet är när det möter sitt nya språk^{12, 27}. Föräldrarna kan därför i stor utsträckning välja när barnet ska exponeras för ett nytt språk.

Vilket språk ska jag använda hemma med mitt barn? Ska vi sluta med hemspråket och bara använda ett språk? Vad skulle hända om vi föräldrar slutade med hemspråket men mor- och farföräldrarna fortsätter att använda det till barnet?

Att bevara ett barns ursprungsspråk medan skolspråket är ett annat är positivt av många orsaker. Det mest uppenbara är att kunskaper i flera språk är en tillgång, och att kunna kommunicera med andra som talar detta språk. Föräldrar kan ha olika uppfattning om hur viktigt det är att bevara ursprungsspråket. Det är dock viktigt att föräldrarna förstår att om de fortsätter att tala sitt eget språk kommer detta inte att negativt påverka barnets inläring av majoritetsspråket. Det är viktigt att uppmuntra en familj att kommunicera på ursprungsspråket för att bevara sin kultur och barnets flerspråkiga förmåga. Det kommer att ge barnet möjligheter att förstå och tala familjens språk, och också ta del av familjens kulturella bakgrund. Många gånger är bevarandet

av ursprungsspråket också av vikt för samtal mellan föräldrar och barn och mellan andra medlemmar av familjen/släkten och barn

Strategin "ett språk – en person" innebär att föräldrarna bara talar sitt eget språk med barnet. Om föräldrarna har olika ursprungsspråk använder de sina respektive språk när de talar med barnet. Om en förälders ursprungsspråk t.ex. är arabiska och den andres albanska, använder varje föräldrar enbart det språket när de talar med sitt barn. Denna strategi är baserad på en enspråkig norm, eftersom den mest används av föräldrar som själva inte växte upp i en flerspråkig miljö²⁸.

Det viktigaste är emellertid att föräldrarna engagerar sig i meningsfulla samtal med barnet och talar så mycket som möjligt med sitt barn. Det kan innebära att de ska vara flexibla och acceptera barnets val av språk, och efterhand börja använda strategin "en person – ett språk" i mindre utsträckning när barnet blir äldre och kodväxlar mer. Det kan också vara så att det är mor- och farföräldrarna som talar ursprungsspråket med barnet, vilket innebär att även om barnet inte aktivt hör och talar detta språk dagligen, kan barnet ändå använda det även om det blir i mindre grad.

Strategin att tala minoritetsspråket/ursprungsspråket i hemmet kan användas av familjer där båda föräldrarna talar samma språk, eller den andra föräldern behärskar detta språk tillräckligt för kunna använda detta språk och ge mer stöd. Om en förälder talar arabiska och den andra behärskar detta, även om denna förälder skulle ha ett annat ursprungsspråk, skulle arabiska bli det språk som användes i kommunikationen med barnet i hemmet. Efterhand använder dock många familjer majoritetsspråket allt mer i hemmet eftersom alla familjemedlemmar använder det i arbete och skola.

Det är viktigt att komma ihåg att om föräldrarna önskar att deras barn ska kunna kommunicera på sina olika språk, måste barnen få höra och tala dessa språk i hög utsträckning i sitt vardagsliv och i varierande situationer. Hur många runt barnet som talar språket är av betydelse liksom den omgivande språkliga miljön¹³. Erfarenheter utanför hemmet är också viktiga, inte minst är förskolan betydelsefull eftersom barnet där kommer i kontakt med majoritetsspråket och kan också få möjlighet att använda sitt eget språk i kontakt med andra barn.

Vår femåring som är flerspråkig har fått diagnosen språkstörning. Vi har fått rådet att bara tala ett språk med honom hemma – språket som talas i förskolan. Detta kommer att bli svårt, eftersom hans äldre syskon talar två språk och vi är en flerspråkig familj. Ska vi följa detta råd?

Detta råd utgår från den felaktiga tron att flerspråkiga barn med språkstörning eller inlärningssvårigheter inte har kapacitet att utveckla mer än ett språk. Inom forskningen finns inga belägg för att barn med dessa svårigheter inte kan bli flerspråkiga. Tvärtom har tidigare forskning visat att barn med språkstörning och dyslexi¹, har utvecklats till flerspråkiga talare och läsare. Forskningen visar också att flerspråkigheten inte medför en långsammare utveckling hos barn med språkstörning jämfört med enspråkiga barn med samma typ av störning^{30, 31, 32, 33} med flera. Samma gäller barn med

autismspektrumtillstånd^{34, 35, 36, 37, 38}, barn med Downs syndrom³⁹, barn med Williams syndrom⁴⁰ och barn med hörselnedsättning⁴¹.

Språkstörningen innebär att språkutvecklingen går långsammare. Barn med språkstörning behöver mycket stöd från pedagoger och logoped för att kunna kommunicera i ett flerspråkigt sammanhang⁴².

I stället för att sluta tala hemspråket och därmed hindra barnet från att utveckla detta språk, bör föräldrarna fortsätta att tala ursprungsspråket med barnet. De kan också i hög utsträckning prova att ge barnet mycket språklig stimulans på hemspråket genom spela spel, läsa böcker tillsammans eller göra andra språkliga aktiviteter. Föräldrarna uppmanas också att stötta språkförståelse och språkproduktion på samma sätt som för enspråkiga barn med språkstörning, genom att använda visuella hjälpmedel som tecken och bilder samtidigt som de talar till barnet.

Vi tänkte att vår son skulle gå i en skola där han också undervisas på ett språk ("språkbad") som inte är det vi talar hemma, och växa upp som flerspråkig. Men vår son har fått diagnosen språkstörning. Innebär detta att han inte börja på denna typ av skola?

Barn som har språkstörning kan tillägna sig två språk. Som det står skrivet ovan, har olika studier visat att barn med språkstörning inte har större svårigheter att lära sig två språk jämfört med svårigheterna att lära sig ett språk, under förutsättning att de exponeras tillräckligt för detta andra språk. Forskningen har också visat att engelsktalande barn med språkstörning som gick en skola med franskt "språkbad" i Canada uppvisade samma skolresultat som enspråkiga engelsktalande barn som enbart undervisades på engelska⁴².

Detta visar att barnens skolresultat inte påverkades av att de också undervisades på ett andraspråk. I dessa "språkbadsskolor" var ett av språken i skolan också det språk som talades hemma. Resultaten när det gäller skolframgång är mer blandade i andra miljöer med många språk⁴⁶. I vilket fall är det viktigt att se till att skolan erbjuder nödvändigt stöd för barnet inlärning och skolresultat, med mycket språklig interaktion på skolspråket och också ger stöd för inlärningssvårigheter.

Min dotter talar flytande på sitt hemspråk men tycker det är svårt att tillägna sig språket i skolan. Kan man ha en språkstörning enbart på andraspråket?

För de flesta inlärare av ett andraspråk kan det ta upp till två år att tillägna sig det som kallas Basic Interpersonal Communication Skills (BICS), vilket kan karakteriseras om vardagsspråket. Denna typ av inlärning sker i samtal där det finns en välkänd omgivning liksom icke-verbala ledtrådar som underlättar inlärningen av det talade språket⁴³.

Det som kallas Cognitive Academic Language Proficiency (CALP) kan karakteriseras som skolspråket. Det kan ta mellan fem till sju år eller längre för en elev att tillägna sig ett språk motsvarar kraven för en lyckad skolgång^{43, 44, 45, 46}). Det är inte ovanligt att barn får problem med CALP, och dessa svårigheter kan visa sig i läsning, skrivning, stavning och andra områden. Kunskap om den förväntade utvecklingen i andraspråksinläring är nödvändig för att kunna undersöka om det föreligger en störning. Om skolspråket (CALP) tar längre tid att utvecklas kan det behövas någon form av stöd eller specialundervisning så att barnet kan utvecklas i skolan.

Vidareläsning om flerspråkighet och språkstörning

Salameh, EK & Nettelblatt, U (2018) *Språkutveckling och språkstörning hos barn. Del 3. Flerspråkighet – utveckling och svårigheter*. Lund: Studentlitteratur
Ladberg, G (2003) *Barn med flera språk. Tvåspråkighet och flerspråkighet i familj, förskola och samhälle*. Stockholm: Liber

Det finns också en hemsida om flerspråkighet och språkstörning, som heter Språkens Hus, med adressen: <http://www.sprakenshus.se/>

Referenslista

- 1 Paradis, J. (2010). The interface between bilingual development and specific language impairment. *Applied Psycholinguistics*, 31(2), 227-252.
- 2 Lowry, L. (2018). Bilingualism in young children: separating fact from fiction. Hanen Center. Separating-Fact-fr.aspx.
- 3 Hoff, E., Core, C., Place, S., Rumiche, R., Senor, M., & Parra, M. (2012). Dual language exposure and early bilingual development. *Journal of Child Language*, 39, 1-27.
- 4 Thordardottir, E. (2011). The relationship between bilingual exposure and vocabulary development. *International Journal of Bilingualism*, 14(5), 426-445., DOI: 10.1177/1367006911403202
- 5 Pearson, B. (2007). Social factors in childhood bilingualism in the United States. *Applied Psycholinguistics*, 28, 399-410.
- 6 Thordardottir, E. (2015). The relationship between bilingual exposure and morphosyntactic development. *International Journal of Speech Language Pathology*, 17(2), 97-114.
- 7 Cuza, A., & Pérez-Tattam, R. (2016). Grammatical gender selection and phrasal word order in child heritage Spanish: A feature re-assembly approach. *Bilingualism: Language and Cognition*, 19(1), 50-68.
- 8 Scharff Rethfeldt, W. (2011). Morphologische Fähigkeiten am Beispiel der deutschen Pluralbildung bei mehrsprachigen Kindern. *LOGOS*, 19, 1, 38-44.
- 9 Meir, N. & Walters, J. & Armon-Lotem, S. (2016). Bi-directional cross-linguistic influence in bilingual Russian-Hebrew children. *Linguistic Approaches to Bilingualism*. 7.
- 10 Mieszkowska, K., Łuniewska, M., Kołak, J., Kacprzak, A., Wodniecka, Z., & Haman, E. (2017). Home language will not take care of itself: Vocabulary knowledge in trilingual children in the United Kingdom. *Frontiers in Psychology*, 8, 135811 Hoff, E. & Core, C. (2013). Input and language development in bilingually developing children. *Seminars in Speech and Language*, 34(4), 215-226.
- 11 Hoff, E. & Core, C. (2013). Input and language development in bilingually developing children. *Seminars in Speech and Language*, 34(4), 215-226.
- 12 Thordardottir, E. (2019). Amount trumps timing in bilingual vocabulary acquisition: Effect of input in simultaneous and sequential school-age bilinguals. *International Journal of Bilingualism*, 23(1), 236-255.
- 13 Place, S., & Hoff, E. (2011). Properties of dual language exposure that influence 2-year-olds' bilingual proficiency. *Child Development*, 82, 1834-1849.
- 14 Scheidnes, M., & Tuller, L. (2016). Assessing successive bilinguals in two languages: A longitudinal look at English-speaking children in France. *Journal of Communication Disorders*, 64, 45-61.
- 15 Polinsky, M. and Kagan, O. (2007), Heritage Languages: In the 'Wild' and in the Classroom. *Language and Linguistics Compass*, 1: 368-395
- 16 Hammer, C. S., Miccio, A. W., & Rodriguez, B. L. (2004). Bilingual language acquisition and the child socialization process. In B. A. Goldstein (Ed.), *Bilingual language development and disorders in Spanish-English speakers* (pp. 21-50). Baltimore, MD: Paul H. Brookes.

- 17 De Houwer, A. (2007). Parental language input patterns and children's bilingual use. *Applied Psycholinguistics*, 28(3), 411-424.
- 18 Yamamoto, M. (2001). *Language Use in Interlingual Families: A Japanese-English Socio- linguistic Study*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- 19 Marinova-Todd, S., Bradford Marshall, D. & Snow, C.E. (2000). Three misconceptions about age and L2 learning. *TESOL Quarterly*, 34(1), 9-34.
- 20 Brice, A. & Roseberry-McKibbin, C. (2008). Choice of languages in instruction. *Teaching Exceptional Children*, 33(4), 10-16.
- 21 Paradis, J., & Nicoladis, E. (2007). The influence of dominance and sociolinguistic context on bilingual preschoolers' language choice. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 10(3), 277-297.
- 22 Iluz-Cohen, P., & Walters, J. (2012). Telling stories in two languages: Narratives of bilingual preschool children with typical and impaired language. *Bilingualism: Language and Cognition*, 15(1), 58-74.
- 23 Scharff Rethfeldt, W. (2013). *Grundlagen und Praxis der sprachtherapeutischen Intervention*. Stuttgart: Thieme Publishers.
- 24 Byers-Henlein, K. 2013. Parental language mixing: Its measurement and the relation of mixed input to young bilingual children's vocabulary size. *Bilingualism: Language and Cognition*, 16, 32-48
- 25 Blom, E., & Bosma, E. (2016). The sooner the better? An investigation into the role of age of onset and its relation with transfer and exposure in bilingual Frisian-Dutch children. *Journal of Child Language*, 43(3), 581-607.
- 26 Granena, G. & Long, M. H. (eds.), *Sensitive periods, language aptitude, and ultimate L2 attainment*. Amsterdam: John Benjamins.
- 27 Unsworth, S. (2016). Early child L2 acquisition: Age or input effects? Neither, or both? *Journal of child language*, 43(3), 608-634.
- 28 Palviainen, A., & Boyd S. (2013). Unity in Discourse, Diversity in Practice: The One Person One Language Policy in Bilingual Families. In M. Schwartz, & A. Verschik (eds.): *Successful Family Language Policy: Parents, Children and Educators in Interaction, Multilingual Education 7*. Dordrecht: Springer.
- 29 Kay-Raining Bird, E., Cleave, P., Trudeau, N., Thordardottir, E., Sutton, A., & Thorpe, A. (2005). The language abilities of bilingual children with Down Syndrome. *American Journal of Speech Language Pathology*, 14, 187-199.
- 30 Armon-Lotem, S., & Meir, N. (2016). Diagnostic accuracy of repetition tasks for the identification of specific language impairment (SLI) in bilingual children: evidence from Russian and Hebrew. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 51(6), 715-731.
- 31 Gutiérrez-Clellen, V. F., Simon-Cereijido, G., & Wagner, C. (2008). Bilingual children with language impairment: A comparison with monolinguals and second language learners. *Applied Psycholinguistics*, 29(1), 3-19.
- 32 Morgan, G. P., Restrepo, M. A., & Auza, A. (2013). Comparison of Spanish morphology in monolingual and Spanish-English bilingual children with and without language impairment. *Bilingualism: Language and Cognition*, 16(3), 578-596.
- 33 Paradis, J., Crago, M., Genesee, F., & Rice, M. (2003). French-English bilingual children with SLI. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 46(1), 113-127.
- 34 Gonzalez-Barrero, A. M., & Nadig, A. (2018). Bilingual children with autism spectrum disorders: The impact of amount of language exposure on vocabulary and morphological skills at school age. *Autism Research*, 11(12), 1667-1678.
- 35 Hambly, C., & Fombonne, E. (2012). The impact of bilingual environments on language development in children with autism spectrum disorders. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 42(7), 1342-1352.
- 36 Kay-Raining Bird, E., Lamond, E., & Holden, J. (2012). Survey of bilingualism in autism spectrum disorders. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 47(1), 52-64.
- 37 Meir, N. & Novogrodsky, R. (2019a). Syntactic abilities and verbal memory in monolingual and bilingual children with High Functioning Autism (HFA). First Language. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0142723719849981>
- 38 Meir, N. & Novogrodsky, R. (2019b). Prerequisites of pronoun use in monolingual and bilingual children with High Functioning Autism (HFA) and typical language development. *Frontiers in Psychology*. Retrieved from <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2019.02289/full>
- 39 Bird, E. K. R., Cleave, P., Trudeau, N., Thordardottir, E., Sutton, A., & Thorpe, A. (2005). The language abilities of bilingual children with Down syndrome. *American Journal of Speech- Language Pathology*, 8(1), 187-199.
- 40 Perovic, A., & Lockett, S., (2015). *Grammatical morphology in bilingual Williams syndrome: A single case study*. A poster presented at bi-SLI 2015 conference, François-Rabelais University, Tours: France.
- 41 Bunta, F., Douglas, M., Dickson, H., Cantu, A., Wickesberg, J., & Gifford, R. H. (2016). Dual language versus English-only support for bilingual children with hearing loss who use cochlear implants and hearing aids. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 51(4), 460-472.
- 42 Paradis, J., Govindarajan, K., & Hernandez, K. (2018). Bilingual Development in Children with Autism Spectrum Disorder from Newcomer Families. Available at https://era.library.ualberta.ca/items/d53d7b1b-c4d6-4d2f-a595-3ac2ecd8a52c/view/229ca8a8-b060-473d-89a5-93cfc7b9e652/Bilingual-20ASD_FINAL_SummaryReport_05MAR2018.pdf.
- 43 Cummins, J. (1991). Conversational and academic language proficiency in bilingual contexts. In J. H. Hulstijn & J. F. Matter (Eds.), *Reading in Two Languages. AILA-Review 8/91* (pp. 75-89).
- 44 Baker, C. (2011). *Foundations of bilingual education and bilingualism*. Bristol, UK: Multilingual matters.
- 45 Vogl, L. (2013). Tips for assessing bilingual children as a monolingual SLP, ASHA Leader. Available at <https://blog.asha.org/2013/11/26/leisha-vogle-assessing-bilingual-children-as-a-monolingual-slp/>.
- 46 Thordardottir, E. (2017). Are background variables good predictors of need for L2 assistance in school? Effects of age, L1, amount, and timing of exposure on Icelandic language and nonword repetition scores. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*. 23. 1-23. 10.1080/13670050.2017.1358695.